

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8520201392
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8520201392.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, so sídlom C. D. XXX, XXX XX C. D., právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hovan a Hospôdka, s.r.o., so sídlom M. Gorkého 8, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 47 233 419, proti žalovaným: 1./ E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, XXX XX G., zastúpenej G. H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, XXX XX J., 2./ G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, XXX XX G., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalovanej v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, č. k. 8C/30/2020-226 z 23. mája 2022 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej v 1. rade v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia, že spolu so žalovaným v 2. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi rodinného domu zapísaného na LV č. XXXX pre k. ú. G.. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným v 2. rade 18. októbra 2008 uzatvorila manželstvo, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/117/2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 11. decembra 2018, rozvedené. Počas trvania manželstva svojpomocne a pomocou príbuzných nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva manželov rodinný dom bez popisného čísla. Po rozvode manželstva nedošlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva dohodou ani súdnym rozhodnutím a neuplynuli viac ako tri roky od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva. Pozemky a rodinný dom zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. G. previedol žalovaný v 2. rade kúpnu zmluvou na žalovanú v 1. rade, pričom na základe tejto kúpnej zmluvy došlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam pod č. A./XXXX zo 14. augusta 2019. Žalovaný v 1. rade chcel predajom rodinného domu žalovanej v 1. rade, ktorá je jeho priateľkou, dosiahnuť, aby sa majetok, ktorý tvoril bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zmenšil a tým by ju ukrátil. Žalovaný v 1. rade tak urobil potom, ako 29. apríla 2019 prebehlo rokovanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po ich rozvode, ktoré skončilo neúspechom po arogantnom správaní sa žalovaného v 2. rade a jeho pocite, že jej nič nepatrí. Predaj rodinného domu nemožno považovať za bežnú záležitosť, teda nakladanie so spoločnou vecou sa vyžaduje súhlas oboch manželov. O predaji rodinného domu sa dozvedela náhodne zo zápisu v katastri nehnuteľnosti. Súhlas na predaj rodinného domu nikdy nedala a žiadnu kúpnu zmluvu nepodpísala. Keďže prevod sporného rodinného domu bol vykonaný na základe neplatného právneho úkonu, zmluva je neplatná a tejto neplatnosti sa v tomto konaní dovoľáva. So stavbou rodinného domu sa začalo po uzavretí manželstva a rozostavaná stavba bola nadobudnutá počas trvania manželstva. So žalovaným v 2. rade v tomto rodinnom dome bývala, keďže bol v takom štádiu rozostavanosti, že mal vybudované obvodové

múry a nosné konštrukcie, teda bol obývateľný. Vzhľadom na skutočnosť, že bol nadobudnutý počas trvania manželstva, patrí do majetku oboch manželov.

Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom určil, že žalobkyňa A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, XXX XX C. D., a žalovaný v 2. rade G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, XXX XX G. sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX pre k. ú. G., obec G. vedenom Okresným úradom Stará Ľubovňa, Katastrálnym odborom, a to rodinného domu so súpisným číslom XXX, postaveného na parcele KN-C č. XXXX/X v spoluvlastníckom podiele 1/1 a uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobkyňi trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 40a, § 126 ods. 1, § 132 ods. 1, § 143, § 145 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že manželia B. 18. októbra 2008 uzavreli manželstvo, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/117/2017. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 11. decembra 2018. V roku 2012 počas trvania manželstva manželia začali stavať rodinný dom, do ktorého sa nasťahovali približne v auguste 2015. Do asi septembra 2017 tam žila žalobkyňa so žalovaným v 2. rade a ich dcérou. Bývalí manželia rokovali o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvedení manželstva v apríli 2019, ale k dohode nedošlo. Žalovaný v 2. rade previedol na základe kúpnej zmluvy z 29. júla 2019 na žalovanú v 1. rade rodinný dom, ktorý v čase predaja nemal súpisné číslo (v súčasnosti má súpisné číslo XXX) a v zmluve uvedené pozemky, všetky nehnuteľnosti sú zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. G.. V kúpnej zmluve bola uvedená kúpna cena 20.000,- eur. Na tomto liste vlastníctva bol v čase predaja vedený ako výlučný vlastník žalovaný v 2. rade. Vklad kúpnej zmluvy bol povolený na základe rozhodnutia o povolení vkladu kúpnej zmluvy č. A./XXXX zo 14. augusta 2019. V čase nasťahovania bývalých manželov B. do sporného rodinného domu bolo kompletne urobené a zariadené spodné poschodie, teda kuchyňa s linkou a všetkými spotrebičmi, obývačka s gaučom, nábytkom a televízorom, spálňa, ako aj kúpeľňa s toaletou. Na hornom poschodí bolo potrebné dokončiť sadrokartónové stropy a kúpeľňu. Zvonka nebola na dome urobená fasáda, boli tam iba tehly, čo zhodne potvrdili žalobkyňa a vypočítaní svedkovia, ktorí popisali, ako dom vyzeral. V čase odchodu žalobkyne zo spoločnej domácnosti ostalo vybavenie domu a jeho zariadenie rovnaké. Z výpovedí žalobkyne, žalovaného v 2. rade a vypočítaných svedkov mal súd preukázané, že na stavbu rodinného domu si žalobkyňa so žalovaným v 2. rade požičali peniaze tak u rodičov žalobkyne, resp. jej mamy, ako aj u G. B., brata žalovaného v 2. rade, ktoré postupne splatili. Požičané peniaze vrátili z peňazí zarobených najmä žalovaným v 2. rade, ktorý počas celej doby trvania manželstva (s krátkou dobou nezamestnanosti podľa vyjadrenia žalovaného v 2. rade) podnikal. Zo zhodných tvrdení žalobkyne, žalovaného v 2. rade a svedka G. B. mal súd preukázané, že žalovanému v 2. rade menovaný svedok vyplatil ako výplatu z jeho podielu na rodičovskom dome sumu 1.000.000,- Sk (33.193,92 eur). Žalobkyňa so žalovaným v 2. rade zhodne uviedli, že z tejto sumy boli kúpené tehly na rodinný dom. Žalovaný v 2. rade tiež uviedol, že nejaká časť financií na rodinný dom išla z toho, čo zarobil. Skutočnosti ohľadne uzavretia a ukončenia manželstva žalobkyne a žalovaného v 2. rade, ich bývania v rodinnom dome po určitý čas, ohľadne postavenia rodinného domu počas manželstva z peňazí, ktoré sčasti zarobil najmä žalovaný v 2. rade (keďže žalobkyňa bola dlhšiu dobu na materskej dovolenke a pracovala len na dohody), sčasti si ich požičali v rodine žalobkyne alebo žalovaného v 2. rade, ktoré vrátili (najmä z peňazí, čo zarobil najmä žalovaný v 2. rade), ohľadne rokovaní o vyporiadaní ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvedení manželstva, ohľadne predaja rodinného domu žalovanej v 1. rade, ktorý v tom čase ešte nebol skolaudovaný a nemal súpisné číslo medzi stranami sporu ani neboli sporné. Sporné medzi stranami ostalo čiastočne iba financovanie stavby rodinného domu (žalovaný v 2. rade popieral dar od rodičov, resp. matky žalobkyne pre žalobkyňu, potvrdil iba pôžičky) a či existoval rodinný dom v čase zániku manželstva (žalovaní namietali, že v tom čase išlo iba o rozostavanú stavbu).

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že je daný naliehavý právny záujem žalobkyne na podanej žalobe. Okamih, v ktorom sa (rozostavaná) stavba stáva vecou v zmysle práva, spôsobilou byť predmetom právnych vzťahov, je pokladaný ten kvalitatívny stav, v ktorom je stavba dobudovaná minimálne do takého štádia, od ktorého počínajúce všetky ďalšie stavebné práce smerujúce len na dokončenie takto druhovo i individuálne už nezameniteľne určenej veci. Týmto minimálnym okamihom je stav, kedy je už jednoznačne individualizované a nepochybne známe aspoň dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia. Judikatúra slovenských súdov vychádza z toho, že vec vzniká vtedy, ak sú na stavbe - napr. rodinnom dome - vybudované prvky dlhodobej životnosti (hlavne zvislé a vodorovné konštrukčné prvky, konštrukcia strechy a schodište) a prípadne väčšina ostatných prvkov, ktoré stavbu charakterizujú ako vec v právnom slova zmysle. (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo 201/1996 z 1. januára 1996) V tomto smere bolo medzi žalobkyňou a žalovaným v 2. rade nesporné, že počas trvania manželstva bol rodinný dom postavený do takého štádia, že bola postavená celá hrubá stavba so všetkými energetickými prívodmi, ktoré boli plne funkčné a minimálne položenými podlahami na prvom podlaží. Žalovaný v 2. rade síce uviedol, že sa do domu nastáhoval na 1 gauč a s jednou dekou, ale aj to svedčí o tom, že rodinný dom bol už v štádiu, kedy bol užívateľný, pričom sám žalovaný v 2. rade po nahliadnutí do fotografií predložených žalobkyňou minimálne potvrdil, že taká kuchyňa, ako bola zachytená na fotkách, bola v tomto rodinnom dome, ako aj že fotka z kotolne by mala byť z tohto domu. Uvedené tvrdenie žalovaného v 2. rade je evidentne potrebné vykladať v zmysle výpovedí G. B. a K. B., že žalovaný v 2. rade išiel do domu bývať o niečo skôr, ako žalobkyňa, čo však nevyklučuje, že prízemné poschodie následne vybavili nábytkom a zariadením, čo vyplynulo napokon aj z vyššie uvedenej odpovede žalovaného v 2. rade ohľadne popisu fotiek kuchyne. Z vyjadrení žalobkyne podporenej aj zhodnými výpoveďami všetkých vypočutých svedkov, ktorý boli bývalých manželov navštíviť v tomto rodinnom dome, je pritom jednoznačne preukázané, že minimálne celé spodné poschodie bolo zariadené, čo preukazuje aj skutočnosť, že žalobkyňa so žalovaným v 2. rade a ich dcérou bývali v tomto rodinnom dome cca 2 roky (žalovaný v 2. rade nepoprel v tomto smere tvrdenia žalobkyne). Tvrdenia o zariadení domu podporujú aj fotografie predložené žalobkyňou, kde minimálne spodné poschodie domu opoznali svedkovia G. B. a K. B.. Aj keď teda rodinný dom ani v čase prevodu na žalovanú v 1. rade nemal ešte súpisné číslo a nebol skolaudovaný, existoval ako vec v právnom zmysle, ktorá bola vytvorená žalobkyňou a žalovaným v 2. rade (s pomocou osôb, ktoré si pri stavbe domu zabezpečili na výkon tých ktorých prác). Vychádzajúc z vyššie ustálenej judikatúry súdov potom námietku žalovanej v 1. rade, že pri posudzovaní momentu nadobudnutia nehnuteľnosti je potrebné vychádzať z kolaudačného rozhodnutia, súd vyhodnotil ako bezpredmetnú a nedôvodnú a ustálil, že rodinný dom vznikol počas trvania manželstva žalobkyne a žalovaného v 2. rade, a to aj ako vec v právnom slova zmysle. Rodinný dom bol financovaný aj zo spoločných prostriedkov bývalých manželov. Ako už bolo vyššie uvedené, medzi stranami nebolo sporné, že rodinný dom bol postavený sčasti z peňazí, ktoré zarobil najmä žalovaný v 2. rade (keďže žalobkyňa bola dlhšiu dobu na materskej dovolenke, počas ktorej pracovala nejaký čas na dohody), sčasti z peňazí, ktoré si žalobkyňa a žalovaný v 2. rade požičali v rodine žalobkyne alebo žalovaného v 2. rade a ktoré vrátili. Do bezpodielového spoluvlastníctva manželov patria aj príjmy manželov z ich zárobkovej či podnikateľskej činnosti. Skutočnosť, akou mierou sa ten ktorý z manželov pričínil o nadobudnutie veci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je pre toto konanie podstatná. Táto je dôležitá z pohľadu určenia podielov v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Pre dané konanie je podstatná len skutočnosť, či na stavbu boli vynaložené aj spoločné prostriedky. Už len tvrdenie žalovaného v 2. rade, že časť prostriedkov na stavbu rodinného domu išla z toho, čo zarobil preukazuje, že rodinný dom bol postavený aj zo spoločných prostriedkov. Navyše ak žalobkyňa a žalovaný v 2. rade mali požičané peniaze od rôznych rodinných príbuzných na stavbu rodinného domu, ktoré im boli požičané spoločne a tieto potom vrátili zo zárobku jedného, či oboch manželov, išlo o spoločné prostriedky, pri ktorých je potrebné uzavrieť, že tiež boli použité na stavbu rodinného domu. Žalovaný v 2. rade pri svojej výpovedi tvrdil, že rodinný dom staval zo svojich peňazí, a to jednak z toho, čo si zarobil v Írsku po škole, jednak z výplaty od brata vo výške 1.000.000,- Sk a tiež z toho, čo zarobil v lese. Zároveň však uviedol, že požičané peniaze od rodičov žalobkyne vrátili z peňazí, ktoré zarobil v lese, pričom tiež uviedol aj skutočnosť, že 35.000,- eur si musí nechať pre seba, pretože to boli peniaze z dedenia, čo mu ostali z rodičovského domu a toto patrilo jemu. Súd sa nezaoberal bližšie výškou investícií do rodinného domu z vlastných finančných prostriedkov, či už zo strany žalobkyne alebo žalovaného v 2. rade, keďže táto otázka nie je pre rozhodnutie tohto sporu podstatná a táto je dôležitá pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov a zistení, akú hodnotu má každý z bývalých manželov získať z bezpodielového spoluvlastníctva manželov po odpočítaní ich výnosov z výlučných prostriedkov každého z manželov. Ako už bolo uvedené, pre rozhodnutie o predmete sporu

v tomto prípade je dôležité preukázanie, že rodinný dom bol stavaný aj zo spoločných prostriedkov, čo súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preukázané mal. Za tohto stavu súd ustálil, že sporný rodinný dom patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov strán sporu. K tomuto je ešte potrebné poukázať aj na vyjadrenie samotného žalovaného v 2. rade, ktorý pri popise okolností predaja rodinného domu uviedol, že kontaktoval žalobkyňu s tým, že z kúpnej ceny jej dal 10.000,- eur. Právny zástupca žalobkyne poprel toto tvrdenie, ale poukázal na to, že aj tento postoj žalovaného v 2. rade svedčí o tom, že si je vedomý, že rodinný dom patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. S týmto názorom právneho zástupcu žalobkyne je potrebné sa stotožniť. Tvrdenia žalovaného v 2. rade ohľadne prostriedkov použitých na výstavbu sa pritom v priebehu konania menili, resp. boli vnútorné rozporné (ako už bolo uvedené - napr. stavba bola financovaná iba z jeho prostriedkov, ale aj z toho, čo zarobil a aj z toho, čo dostal od brata, ale tie peniaze si musí nechať, teda ich zrejme na stavbu nepoužil, resp. väčšinu z nich), čo nesvedčí o dôveryhodnosti vyjadrení žalovaného v 2. rade v tejto otázke (ako aj v ďalších otázkach, ako je to uvedené nižšie). Predaj nehnuteľnosti sa v zmysle ustálenej judikatúry slovenských súdov nepovažuje za bežný právny úkon, teda na takýto predaj je potrebný súhlas druhého manžela. Z vykonaného dokazovania, a to najmä z výsluchov žalobkyne a žalovaného v 2. rade jednoznačne vyplýva, že pred predajom sporného rodinného domu žalobkyňa žiaden súhlas na predaj rodinného domu žalovanému v 2. rade nedala. Uvedené tvrdila žalobkyňa a žalovaný v 2. rade potvrdil, že nemal prečo kontaktovať žalobkyňu, keďže bol výlučným vlastníkom. Žalovaná v 1. rade tiež uviedla, že nikoho iného nekontaktovala, keďže na liste vlastníctva bol zapísaný ako vlastník iba žalovaný v 2. rade. Za preukázania vyššie uvedených skutočností, teda že rodinný dom vznikol počas manželstva, bol financovaný aspoň sčasti zo spoločných peňažných prostriedkov, teda patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobkyne a žalovaného v 2. rade, došlo k jeho predaju bez súhlasu žalobkyne a žalobkyňa sa domohla relatívnej neplatnosti tejto kúpnej zmluvy, súd uzavrel, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalovanými 29. júla 1999, predmetom ktorej bol okrem pozemkov zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. G. vo výlučnom vlastníctve žalovaného v 2. rade aj sporný rodinný dom (v zmluve označený ako rozostavaný rodinný dom postavený na parcele KN C XXXX/X, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 102 m²) je v časti týkajúcej sa predaja sporného rodinného domu neplatná. Pri zistení neplatnosti zmluvy z tohto dôvodu sa súd už bližšie nezaoberal neplatnosťou zmluvy ešte aj z dôvodu nedostatku náležitostí kúpnej zmluvy. Pokiaľ ide o ďalšie námietky najmä žalovanej v 1. rade, že petit je nevykonateľný z dôvodu, že by skončila na ulici a že označenie rodinného domu nie je správne, lebo v čase predaja nemal súpisné číslo a s tým súvisiacu námietku vzniku nespravodlivosti voči žalovanej v 1. rade v prípade vyhovenia žalobe súd poznamenáva, že tieto nepovažuje za dôvodné. V prvom rade je potrebné uviesť, že petit žaloby nemôže byť nevykonateľný z dôvodu, že by žalovaná v 1. rade skončila na ulici. Vykonateľnosť je vlastnosť rozhodnutia súdu, že je možné uskutočniť jeho výkon, teda je to požiadavka, aby určenie či už práv alebo plnenia bolo dostatočne určité a zrozumiteľné, aby bolo možné zistiť, kto komu má čo plniť, resp. kto vo vzťahu ku komu mal určené nejaké právo a aby sa toto právo mohlo vykonať. Z tohto pohľadu je petit žaloby vykonateľný. Námietka nesprávneho označenia sporného rodinného domu súpisným číslom, ktoré má rodinný dom v súčasnosti tiež neobstoí, pretože tak súd, ako aj strany sporu majú pri spore o nehnuteľnosť vychádzať z aktuálneho označenia tej ktorej nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností. Ak žalobkyňa podávala žalobu o určenie vlastníckeho práva k spornému rodinnému domu v čase, kedy tento už mal pridelené súpisné číslo, správne ho označila aj týmto súpisným číslom. Práve neoznačenie sporného rodinného domu aj súpisným číslom by zakladalo nepresnosť petitu v zmysle vyššie uvedenej potreby vychádzať z aktuálnych údajov katastra. Závery súdu ohľadne skutočnosti, či rodinný dom bol vecou v právnom slova zmysle, sú uvedené vyššie (keďže námietka nepridelenie súpisného čísla súvisela aj s námietkou, že rodinný dom neexistoval v právnom slova zmysle). Žalovaní tiež popierali špekulatívnosť pri predaji sporného rodinného domu. Vo vzťahu aj k tejto otázke bolo vykonané dokazovanie aj na vzťah žalovaných, ktorý je síce nad rámec toho, čo súd potrebuje pre rozhodnutie v tejto veci, ale skutočnosti zistené ohľadne vzťahu žalovaných dokresľujú okolnosti tohto prípadu. Žalovaná v 1. rade počas svojho výsluchu tvrdila, že so žalovaným v 2. rade je len kamarátka, nikdy netvorili pár, ani spolu nežili. Naopak žalovaný v 2. rade vyslovil tvrdenie, že v minulosti niekoľko mesiacov tvorili pár. Podobne pri popise okolností predaja rodinného domu obaja žalovaní prezentovali dohodu o pôžičke, na základe ktorej žalovaná v 1. rade požičala peniaze žalovanému v 2. rade, ktoré jej nevrátil, preto jej ponúkol predaj domu s doplatkom. Žalovaný v 2. rade uviedol, že nemali žiadnu písomnú zmluvu o pôžičke, kým žalovaná v 1. rade tvrdila, že mali uzavretú písomnú zmluvu. Pri oboch vyššie uvedených tvrdeniach žalovaného v 2. rade (či už ohľadne ich vzťahu či formy zmluvy o pôžičke) bolo možné badať neverbálnu nespokojnosť žalovanej v 1. rade s týmito vyjadreniami žalovaného v 1. rade. Z výpovede svedka G. H. pritom vyplynulo, že žalovaná v 1. rade sa na sociálnych sieťach

chválila darčekom od žalovaného v 2. rade k sviatku (asi narodeninám), a to autom, zverejšovala fotky z výletov, podobne z rozprávania netere (dcéry žalobkyne a žalovaného v 2. rade) mal za to, že žalovaní tvoria pár a žijú spolu. Túto informáciu potvrdila aj svedkyňa K. B.. Táto potvrdila, že za ňou a jej manželom bol žalovaný v 2. rade, ktorý sa jej vypytoval na to, čo odpovie na otázku, kde býva, pričom bolo z neho cítiť nervozitu. Až pri rozhovore so žalovaným v 2. rade sa pritom dozvedela, že by žalovaný v 2. rade nemal bývať v spornom rodinnom dome so žalovanou v 1. rade, čomu však neverí, keďže nič také nezachytila a nehovoril jej to ani manžel, ktorý robí so žalovaným v 2. rade (ktorí sú bratia). Navyše žalovaní boli nedávno na pohrebe starého otca žalovanej v 1. rade, pričom podľa výpovede menovanej svedkyne aj deti na ulici volajú syna p. F. „B.“. Výpovede svedkov G. H. a K. B., aj keď ide o rodinných príslušníkov žalobkyne či žalovaného v 2. rade, pritom súd hodnotil ako vierohodné, keďže zapadali do kontextu skutočností zistených z ďalších dôkazných prostriedkov. Naopak výpoveď svedka G. B., brata žalovaného v 2. rade, bolo v niektorých odpovediach vyhýbavá, najmä pokiaľ ide o vzťah žalovaných a otázky, či žalovaný v 2. rade požíval alkoholické nápoje alebo bol gamblér, pričom na otázku právneho zástupcu žalobkyne o vzťahu žalovaných odpovedal ešte skôr, ako bola otázka dokončená a spomenuté priezvisko žalovanej v 1. rade, teda je zrejme, že bol v niektorých oblastiach ovplyvnený žalovaným v 2. rade (ako uvádzala jeho manželka, že žalovaný v 2. rade bol za nimi) a v týchto oblastiach nechcel odpovedať na položené otázky, preto na nich odpovedal vyhýbavo (čo je do určitej miery pochopiteľné vzhľadom na ich rodinný vzťah). Aj z jeho výpovede však súd mal preukázané niektoré skutočnosti potrebné pre rozhodnutie súdu, ktoré súhlasili so skutočnosťami zistenými z iných dôkazných prostriedkov. Žalovaná v 1. rade pritom uviedla, že jej žalovaný v 2. rade spomínal, že sa rozvádza alebo rozviedol. V inej časti výpovede pritom prezentovala, ako si overovala všetky skutočnosti ohľadne sporného rodinného domu a že dom kúpila po veľmi dlhom uvážení a ak aby tam bola ešte nejaká ďalšia osoba (ktorá by mala nejaký vzťah k domu), rokovala by aj s ňou. Tieto tvrdenia žalovanej v 1. rade si do určitej miery odporujú, pretože ak dlho zvažovala kúpu domu a overovala si potrebné informácie, tak sa javí nelogické, že pri vedomosti o rozvoze či rozvádzaní sa žalovaného v 2. rade si v rámci zachovania odbornej starostlivosti neoverila aj skutočnosť, či sporný dom nepatrí aj do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vychádzajúc pritom z vyššie uvedených výpovedí svedkov súd dospel k záveru, že žalovaní tvoria pár aj v súčasnosti a vzhľadom na okolnosti predaja rodinného domu (predaj domu niekoľko mesiacov po neúspešnom rokovaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi žalobkyňou a žalovaným v 2. rade, kúpa cca sedemročného novopostaveného rodinného domu za 20.000,- eur, čo je cena z pohľadu cien nehnuteľností evokujúca veľmi výhodnú cenu pre kupujúceho) tento prevod silne evokuje účelový predaj s cieľom ukrátiť žalobkyňu na jej právach. Rozdiely vo výpovediach žalovaných (napr. o tom, či tvorili pár alebo akou formou uzavreli zmluvu o pôžičke) v spojení s výpovediami vyššie uvedených svedkov (najmä G. H. a K. B. ohľadne vzťahu žalovaných) znižujú vierohodnosť tvrdení žalovaných najmä pokiaľ ide o ich vzťah a okolnosti predaja domu. Na preukázanie tvrdení žalovaného v 2. rade ohľadne zadlženosti, či problémoch s hraním pritom neboli navrhnuté žiadne dôkazy. Takisto je značne nelogické a v rozpore s tým, čo uvádzal žalovaný v 2. rade a svedkyňa K. B., aby žalovaný v 2. rade predal de facto novopostavený rodinný dom aj s pozemkami tak, že by si neponechal žiaden podiel a „riskoval“, že sa stane bezdomovec, keď jednak išlo o jeho „dedičstvo“ (čiže pozemky, ktoré nadobudol v rámci vyporiadania podielov po rodičoch) a jednak keď sa mal chváliť, čo dokázal v jeho veku bez pôžičky, teda že postavil rodinný dom. V kontexte vyššie uvedenej dôveryhodnosti sa potom javia značne pochybné aj tvrdenia o pôžičke medzi žalovanými, ktoré žalovaní jednak nijako nepreukázali a jednak ak táto pôžička mala mať vplyv na výšku kúpnej ceny v kúpnej zmluve, tak je zaujímavé, že o tom v kúpnej zmluve nie je žiadna zmienka, aby neboli pochybnosti o tom, prečo je kúpna cena určená práve v takejto výške. Vychádzajúc z vyššie uvedených zistení je potom aj argumentácia žalovanej v 1. rade o nespravodlivosti voči nej v prípade vyhovenia žalobe evidentne nedôvodná, keďže s vysokou mierou pravdepodobnosti sa javí, že žalovaná v 1. rade ako prvá sa zúčastnila právneho úkonu, ktorý bol zrejme účelový vo vzťahu k žalobkyňi, resp. ak by aj o vzťahoch žalobkyne a žalovaného v 2. rade skutočne nevedela (čo sa vzhľadom na ich vzťah javí byť vysoko nepravdepodobné), tak sa jej postup pri získaní rodinného domu minimálne ak značne laxný pri vedomostiach, ktoré napriek tomu mala. Ak sa potom žalobkyňa domáha porušenia svojich práv, nemožno tu hovoriť o nespravodlivosti vo vzťahu k žalovanej v 1. rade. Takisto argumentácia žalovanej v 1. rade o dobrej viere pri nadobúdaní rodinného domu je zistenými skutočnosťami značne oslabená. Argumentácia o vyhodení na ulicu je pritom do určitej miery predčasná a nadnesená, keďže aj v prípade vyhovenia žalobe by spoluvlastníkom nehnuteľnosti bol aj žalovaný v 2. rade, pričom žalobkyňa v spornom rodinnom dome nežije a je možné predpokladať, že účelom tejto žaloby je predovšetkým dosiahnuť, aby v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov bola riešená aj hlavná a najhodnotnejšia vec, ktorú počas manželstva bývalí manželia získali a nie

vyhadzovanie žalovanej v 1. rade z rodinného domu (ak pritom skutočne žije so žalovaným v 2. rade, tak práva k tomuto domu má ja žalovaný v 2. rade).

6. O nároku na náhradu trov konania žalobcu súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 262 ods. 1 CSP a priznal úspešnej žalobkyni voči neúspešným žalovaným zviazaným spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Proti rozsudku podala včas odvolanie žalovaná v 1. rade, ktorá namietala, že prvoinštančný súd po právnej stránke vec nesprávne právne posúdil, keď svoje rozhodnutie oprel o názor, že v danom prípade sa jedná o ochranu vlastníckeho práva žalobkyne a o neplatný právny úkon, nakoľko sa opieral o naplnenie dôvodu jeho neplatnosti podľa § 40a ods. 1 Občianskeho zákonníka a že vo veci boli preukázané všetky žalobkyňou tvrdené skutočnosti. Skutočnosti uvedené v žalobe sa nezakladajú na pravde, sú skreslené, tendenčné a majúce snahu priviesť žalobkyni majetkový prospech titulom bezdôvodného obohatenia. Tvrdenie žalobkyne, že so žalovaným v 2. rade svojpomocne a pomocou príbuzných nadobudli stavbu zapísanú na LV č. XXXX sa nezakladá na pravde, nakoľko v čase rozvodu manželstva žalobkyne a žalovaného v 2. rade neexistoval rodinný dom so súpisným číslom XXX a nebol ani zapísaný na príslušnom liste vlastníctva, teda neexistovala nehnuteľnosť tak, ako to požadujú príslušné právne predpisy. Existovala len vec, ktorý môže byť predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobkyne a žalovaného v 2. rade, avšak len vec v hodnote a v stave zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nakoľko súd vychádza pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo všeobecnej hodnoty ku dňu vyporiadania, avšak zo stavu nehnuteľnosti ku dňu zániku. Mala za to, že žalobkyňa nespĺnila jednu z procesných podmienok určovacej žaloby, a to, že nepreukázala naliehavý právny záujem. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. V tomto prípade budú musieť nasledovať ďalšie konania, a to konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia a konanie o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Tiež dodala, že spornú nehnuteľnosť nadobudla v dobrej viere a od jej vlastníka. Aj keď to súd prvej inštancie spomenul v odôvodnení napadnutého rozsudku, nezaoberal sa tým, aký dosah bude mať výrok rozsudku na ňu a jej maloleté dieťa, a to aj s ohľadom na to, že v tejto nehnuteľnosti majú trvalý pobyt, nehnuteľnosť užívajú od počiatku v dobrej viere, na obstaranie prostriedkov na kúpu nehnuteľnosti použila svoje úspory a nehnuteľnosť významne zhodnotila investíciami. Zároveň takýmto rozhodnutím súd prvej inštancie zlegalizoval bezdôvodné obohatenie sa žalobkyne a žalovaného v 2. rade, nakoľko títo získali nehnuteľnosť v podstatne vyššej hodnote, v akej by im patrilo pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, preto výrok rozsudku považuje za odmietnutie spravodlivosti. Žalobkyňa v posledný deň zákonnej lehoty podala návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov so žalovaným v 2. rade ako jej bývalým manželom a nie je prekážkou, aby sa vyporiadala skutočná hodnota jej vyporiadavacieho podielu, kde by do masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov patrili len spoločne vynaložené finančné prostriedky na výstavbu veci – rozostavanej stavby v čase existencie bezpodielového spoluvlastníctva manželov do zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Skutočný vyporiadavací podiel by si uplatnila voči žalovanému v 2. rade, preto určenie, že žalobkyňa je spoluvlastníčkou rodinného domu so súpisným číslom XXX je nadprodukcía prvostupňového súdu. Vo vzťahu k výroku o trovách konania zdôraznila, že dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v tom, že žalobkyňa pred podaním žaloby nevyvinula žiadnu aktivitu na mimosúdne vyporiadanie sporu, písomne ani ústne ju nevyzvala na vydanie veci a ona svojím konaním súdne konanie nevyvolala, len počas konania bránila svoje vlastnícke práva, o ktorých je doteraz presvedčená. Na základe uvedených skutočností žalovaná v 1. rade navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalovanej v 1. rade sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že skutočnosti, na ktorých žalovaná v 1. rade postavila svoje odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie právne neobstoja a vo svojej podstate nie sú ničím iným iba opakovaním jej presvedčenia o tvrdeniach, ktoré boli z jej strany uvádzané v priebehu celého konania pred súdom prvej inštancie a tým, že okrem iného žalovaná

v 1. rade svoje tvrdenia nepreukázala, a teda neuniesla svoje dôkazné bremeno. Žalovanou v 1. rade je opomenutý fakt, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku od odseku 36 odôvodnenia vysporiadal so všetkými námietkami prezentovanými zo strany žalovanej v 1. rade v predmetnom konaní. Žalovaná v 1. rade v odvolaní uznala, že existovala vec, avšak právne skutočnosti vzťahujúce sa k veci a spojené s existenciou veci naďalej neguje. Žalovaná v 1. rade sa nemôže odvolávať na spravodlivosť, ak jej konaním, spolu s konaním žalovaného v 2. rade boli porušené práva žalobkyne, a teda zo svojho úkonu v rozpore so zákonom, odvodzovať právny stav. V konaní neboli naplnené ani žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie trov konania, pričom ustanovenie § 257 CSP sa aplikuje naozaj vo výnimočných situáciách, ktoré tu neboli tvrdené, ani preukázané. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a priznal žalobkyni voči žalovaným náhradu trov konania v plnom rozsahu 100 %.

Žalovaná v 1. rade nepodalala k vyjadreniu žalobkyne odvolaciu repliku.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 CSP, v zmysle zásad ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej v 1. rade nie je dôvodné.

Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia k odvolacím námietkam žalovanej v prvom rade odvolací súd uvádza nasledovné.

V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

Odvolací súd sa nestotožňuje s tvrdením žalovanej v prvom rade, že v čase rozvodu manželstva žalobkyne a žalovaného v druhom rade neexistovala nehnuteľnosť tak, ako to požadujú príslušné právne predpisy, pretože v konaní bol bez pochybností preukázané, že v čase rozvodu manželstva žalobkyne a žalovaného v druhom rade nehnuteľnosť existovala a bola obývateľná, len nebola úplne dokončená a nebola skolaudovaná. Existenciu nehnuteľnosti správne vyhodnotil súd prvej inštancie keď uviedol, že stavba sa považuje za dobudovanú ak je postavená minimálne do takého štádia, od ktorého počínajúce všetky ďalšie stavebné práce smerujúce len na dokončenie takto druhovo i individuálne už nezameniteľne určenej veci. Týmto minimálnym okamihom je stav, kedy je už jednoznačne individualizované a nepochybne známe aspoň dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia. V konaní pred súdom prvej inštancie, bolo z listinných dôkazov, fotografií, výpovední niektorých svedkov a výpovedí žalobkyne a žalovaného v druhom rade ohľadne výstavby rodinného domu bez pochybností preukázané, že počas trvania manželstva bol rodinný dom postavený do takého štádia, že bola postavená celá hrubá stavba so všetkými energetickými prívodmi, ktoré boli plne funkčné a minimálne položenými podlahami na prvom podlaží. V posudzovanom prípade bolo následne dôležité preukázať, že rodinný dom bol stavaný aj zo spoločných prostriedkov. Súd prvej inštancie, s poukazom na odôvodnenie

jeho rozhodnutia, vyššie uvedené skutočnosti preukázané mal a tieto aj jasne, zrozumiteľne a podrobne odôvodnil. Na základe týchto skutočností následne súd prvej inštancie správne uzatvoril, že aj keď rodinný dom v čase prevodu na žalovanú v prvom rade nemal ešte súpisné číslo a nebol skolaudovaný, existoval ako vec v právnom zmysle, ktorá bola vytvorená žalobkyňou a žalovaným v druhom rade. Námietku žalovanej v prvom rade, že je potrebné vychádzať z kolaudačného rozhodnutia, súd prvej inštancie tak správne vyhodnotil ako bezpredmetnú. Pre zaradenie predmetnej nehnuteľnosti do BSM bol taktiež podstatný správny právny záver súdu prvej inštancie, že do bezpodielového spoluvlastníctva manželov patria aj príjmy manželov z ich zárobkovej či podnikateľskej činnosti. Skutočnosť, akou mierou sa ten ktorý z manželov pričínil o nadobudnutie veci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je pre konanie o určenie, že vec patrí do BSM podstatná. Táto je dôležitá až následne v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to z pohľadu určenia podielov. Následne bolo potrebné vyhodnotiť platnosť alebo neplatnosť posudzovanej kúpnopredajnej zmluvy k posudzovanej nehnuteľnosti, ktorú súd prvej inštancie vyhodnotil správne, keď uviedol, že predaj nehnuteľnosti sa v zmysle ustálenej judikatúry slovenských súdov nepovažuje za bežný právny úkon, teda na takýto predaj je potrebný súhlas druhého manžela. Z vykonaného dokazovania, a to najmä z výsluchov žalobkyne a žalovaného v 2. rade jednoznačne vyplývalo, že pred predajom sporného rodinného domu žalobkyňa žiaden súhlas na predaj rodinného domu žalovanému v 2. rade nedala. Zároveň, ak žalobkyňa podávala žalobu o určenie vlastníckeho práva k spornému rodinnému domu v čase, kedy tento už mal pridelené súpisné číslo, označila ho správne týmto súpisným číslom. Po komplexnom vyhodnotení vyššie uvedených predpokladov smerujúcich k posúdeniu uplatňovaného určovacieho nároku sa odvolaciemu súdu javí ako nadbytočné ďalšie posudzovanie kúpnopredajnej zmluvy čo do jej neplatnosti aj z pohľadu určitosť ceny nehnuteľnosti v nej uvedenej, v priamej nadväznosti na priebeh kontraktačného procesu medzi žalovanými.

Odvolací súd nesúhlasí ani s námietskami žalovanej v prvom rade, že žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem a že po tomto konaní budú musieť nasledovať ďalšie konania, a to konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia a konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Odvolací súd má za to, že žalobkyňa naliehavý právny záujem preukázala, nakoľko v danej veci išlo o nehnuteľnosť, ktorá pôvodne patrila do jej bezpodielového spoluvlastníctva manželov a ktorá má byť predmetom jeho vysporiadania. Okolnosť, že vyhovenie tejto žalobe vyvolá konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia a ovplyvní aj konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva, nemožno vnímať ako negatívnu skutočnosť, ktorá by mala smerovať k strate tohto sporu. Práve naopak, nebolo by možné spornú nehnuteľnosť prejednať v konaní o vyporiadanie BSM bez toho aby v tomto konaní bolo určené, že patrí do BSM bývalých manželov, keďže tohto času sa nachádzala podľa výpisu z katastra nehnuteľností vo vlastníctve tretej osoby a to žalovanej v prvom rade. Z tohto dôvodu, by súd prvej inštancie v konaní o vyporiadanie BSM bývalých manželov nemohol vlastníctvo vyporiadavanej nehnuteľnosti posúdiť ako predbežnú právnu otázku.

Pokiaľ žalovaná v prvom rade tvrdila, že spornú nehnuteľnosť nadobudla v dobrej viere a od jej vlastníka, odvolací súd konštatuje, že vzhľadom na intenzitu vzťahu žalovanej v prvom rade a žalovaného v druhom rade, ktorá bola aj napriek popieraniu žalovaných potvrdená svedeckými výpoveďami viacerých svedkov, toto tvrdenie žalovanej v prvom rade nemožno hodnotiť ako pravdivé.

17. K argumentácii žalovanej v prvom rade, že žalobkyňa a žalovaný v druhom rade získali nehnuteľnosť v podstatne vyššej hodnote, v akej by im patrila pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, odvolací súd zdôrazňuje, že žalovaná v prvom rade sa môže voči žalobkyňi a žalovanému v druhom rade domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, o ktoré sa obohatia, keď získajú ňou zhodnotenú nehnuteľnosť späť do svojho bezpodielového spoluvlastníctva manželov a to samostatne podanou žalobou. Skutočnosť, že by teoreticky mohlo vzniknúť bezdôvodné obohatenie bývalých manželov na úkor žalovanej v prvom rade (dokazovanie v tomto konaní k tejto skutočnosti nebolo vykonávané), by nemohlo byť za žiadnych okolností dôvodom pre zamietnutie predmetnej určovacej žaloby.

18. Čo sa týka dôvodov osobitného zreteľa, ktoré podľa žalovanej v prvom rade v danej veci existujú, odvolací súd uvádza, že podľa jeho názoru v danej veci dôvody hodné osobitného zreteľa

neexistujú, pričom je zrejmé, že žalobkyňa nevyvinula aktivitu smerujúcu k mimosúdneho vyriešeniu sporu a nevyzvala žalovanú v prvom rade na vydanie nehnuteľnosti preto, že už vopred bolo možné predpokladať neúspešnosť takýchto postupov. Žalovaná v prvom rade súdne konanie vyvolala tým, že aj napriek tomu, že jej muselo byť známe, že nehnuteľnosť patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného v druhom rade, uzatvorila so žalovaným v druhom rade kúpnu zmluvu. Zároveň ako podstatnú okolnosť hodnotil odvolací súd aj tú skutočnosť, že kúpa rodinného domu žalovanou v prvom rade za zjavne podhodnotenú sumu vo výške 20.000,- eur, mala bezpochyby ukracovať žalobkyňu na jej právach.

19. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie správne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, pričom odvolanie žalovanej v 1. rade bolo vyhodnotené ako nedôvodné, a preto bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania žalobkyňi proti neúspešnej žalovanej v 1. rade v plnom rozsahu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).